

Hans Jacob Sørensen: I de Maaneder, der er gaaet af dette Aar, er der ført mange og lange Forhandlinger i dette Ting om det, der ogsaa i Dag beskæftiger Sindene: Landbrugets vanskelige Stilling. Men lad os blot ærligt gøre os klart, at disse Forhandlinger og deres Resultater Landet over vurderes til en meget lille Kurs, fordi den Hjælp, man har ment at bringe igennem de vedtagne Love, mere og mere viser, hvor fejlagtigt Regeringen og Rigsdagsflertallet har disponeret overfor dette, der maatte være netop denne Regerings og dette Rigsdagsflertals Hovedopgave: at afbøde Erhvervsvanskelighederne paa en saadan Maade, at i alt Fald Beskæftigelsesmulighederne ikke svandt bort. Jeg skal ikke komme ind paa i større Udstrækning at minde om Socialdemokratiets eller de Radikales Valgprogrammer i Foraaret 1929, thi jeg tror, at Folk baade i og udenfor denne Saldrager Sammenligninger mellem de optimistiske og forjættelsesfulde Ord da og det forfærdende Arbejdsløshedstal paa over 90 000 nu. Befolkningen drager disse Sammenligninger særlig af den Grund, at netop nu, i denne Tid, hvor Arbejdsløshedstallet er vokset med ca. 10 000 om Ugen, synes Regeringen kun at indrette sig paa dette ene, dette farlige, dette i Bund og Grund ulykkelige, at tro — og handle i den Tro —: Vi klarer Situationen med Understøttelser.

Jeg bestrider ikke, at Regeringen har parlamentarisk Basis for at føre denne Politik i denne Vinter, det konservative Folkeparti har jo givet Ministeriet dette Grundlag, men jeg vil hævde, at ude i Befolkningen vokser Ængstelsen til Gru for det, vort Samfund for Tiden er kommet ind i netop ved denne Politik. Jeg hører selv til Landbobefolkningen, er selv Partihaver i en Landbrugsbedrift og er selv kriseramt gennem Prisnedgang og desuden ved Naturkatastrofer saa haardt som nogen; jeg ved derfor, hvordan det staaer til i Landbruget, og jeg har ud fra dette Kendskab til Landbrugserhvervet. Den Understøttelse, Landbruget har faaet i Form af det problematiske Laan til Skattebetaling, er langtfra tilstrækkelig til at hjælpe de haardest ramte, og den er selvfølgelig, set ud fra det at være en virkelig Krisehjælp til Bedring af Landbrugets Rentabilitet, at betragte som en Draabe i Havet. Skulde Landbruget i disse Tider holdes oppe ved Understøttelser, saa at der blev nogenlunde Rentabilitet i Erhvervet, vilde der kræves Millionbeløb af utrolig Størrelse.

Men naar netop dette ligger saa klart for Dagen, er Tiden nu inde til at forlade Understøttelsesvejen som Hovedfærdselsaare og søge sikret Landbrugsproduktions Rentabilitet ad Veje, der er farbare. Thi saa meget er vist: Taler og lange Forhandlinger, Udvalg og Kommissionsnedsættelser, Dagsordener, der udtrykker Forhaabninger til, hvad forventede nedsatte Raad kan naa til gennem Undersøgelser, gør det ikke længere. Skal Tusinder af Landmænd undgaa at blive udsat for økonomisk Sammenbrud — ja, jeg kan ogsaa sige det paa en anden lige saa kraftig og lige saa sand Maade: Skal al Danmarks Jord ordentlig besaas i det kommende Foraar, som i tidligere Foraar, maa vi ved positiv Handling herinde fra muliggøre dette ved en Lov om Formidling af Gældens Ordning, ved stærkt formindskede Skattekrav, ved effektive Bestræbelser for, at hele Erhvervslivet kan mødes i Arbejdet paa et sundere og mere ligeligt Prisniveau end det nuværende. Jeg bygger disse mine noget bitre Erfaringer paa den sørgelige Kendsgerning, at ikke blot i Sønderjylland er det som skildret her i Dag, men man kan gaa fra Sogn til Sogn i store Dele af det øvrige Land og møde dér fra 2 til 3 og opad i Tal af Folk, der er ude i de yderste økonomiske Vanskeligheder, og som ikke kan beholde deres Bedrift, om ikke Ændringer i de nuværende Tilstande bliver tilvejebragt.

Det var i første Omgang vel nok de større Brug, der var haardest ramt, men nu er de smaa Brug det ogsaa, og det forfærdende Antal af Ansøgninger om Hensstand med Betaling af Renter og Afdrag, der hver Dag indgaar til Finansministeriet fra Statshusmænd, taler jo deres tydelige Sprog herom. Lad være, at der maaske blandt disse Landmænd er Folk — det er der jo, jfr. at der er brodne Kar i alle Lande —, der har disponeret fejl, saa vil jeg dog hævde, at der blandt disse Tusinder af Husmænd og Gaardmænd er et afgjort Flertal, der absolut ikke ved egen Skyld er kommet ud i den Situation, at de ikke kan klare for sig og sine. Var Tiderne forløbet blot tilnærmelsesvis normalt, skulde de nok, selv om de var meget haardt økonomisk spændt for, have klaret Vanskelighederne, thi der er ikke noget i Vejen hverken med deres Arbejdsvillie eller deres Dygtighed, og derfor er det saa meget om at gøre, at de faar Lov at fortsætte deres Arbejde i deres Bedrift paa Landet, at de faar Arbejdsmuligheder dér, hvor der er Brug for deres Evner, og det vil være en Ulykke, ikke blot for dem, men for hele det danske Samfund,